

KAKO UGOTOVITI ALI JE VZROK NEČISTE VODE V JAVNEM ALI HIŠNEM OMREŽJU?

Že nekaj tednov prakticiramo preprosto in zanesljivo preverbo. Uporabniki lahko na e-naslov turnisce@siol.net ali preko SMS-a na št. 031 75 88 53 izrazijo željo za preverbo vizualnega stanja pitne vode na prehodu iz javnega v hišno omrežje, torej takoj za vodomero, kjer je tudi pripravljen prvi hišni odjem pitne vode. Navesti mora ime, priimek in naslov ali številko odjemnega mesta ali številko vodomera (vsi podatki so na položnici). Preverba je brezplačna, saj je naloga skrbnika javnega omrežja dobave pitne vode, da čim prej identificira napake na sistemu, sočasno pa ima uporabnik zanesljivo informacijo, če je vzrok nečistoč v njegovem hišnem omrežju.

CENIK OGLASOV IN ČLANKOV V VARAŠKEM LISTU

Storitev	Cena z DDV
Celotna A4	200,00 €
1/2 strani A4	100,00 €
1/4 strani A4	50,00 €
1/8 strani A4	25,00 €
1/16 strani A4	12,50 €

Cena za oglas na prvi strani je v primeru 1/16 strani A4 25,00 EUR, v primeru 1/8 strani A4 je 50,00 EUR. Na prvi strani je lahko samo en oglas v velikosti največ 1/8 strani A4 oziroma dva oglasa v velikosti 1/16 strani A4. Na drugi in tretji strani lahko oglasi zasedejo največ 1/4 strani A4 formata, na četrti strani pa največ 1/8 strani A4 formata.

Naročilnica za objavo oglasa ali članka se nahaja na spletni strani Občine Turnišče (www.obcinaturnisce.si), pod zavihkom Obrazci. Vsak, ki naroči oglas ali članek, mora poravnati znesek do 15. v mesecu za objavo v naslednjem Varaškem listu.

Društva in humanitarne organizacije iz občine Turnišče so upravičena do brezplačne objave.

ZBORI OBČANOV 2016

- Turnišče, 7. 11. 2016 ob 18. uri v občinski dvorani,
- Nedelica, 8. 11. 2016 ob 18. uri v Vaško-gasilskem domu,
- Gomilica, 25. 11. 2016 ob 18. uri v Vaško-gasilskem domu,
- Renkovci, 26. 11. 2016 ob 18. uri v Vaško-gasilskem domu.

Informacije za Varaški list lahko posredujete ge. Jasmini Denša na tel.: 031 759 209, 02-577 10 41 ali na e-naslov: turizem.turnisce@gmail.com.

Glavni in odgovorni urednik: Jasmina Denša; Fotografije: Anica Gobar, Jasmina Denša; Naklada 1000 izvodov; Varaški list Občine Turnišče ni naprodaj, prejme ga vsako gospodinjstvo v občini Turnišče brezplačno.

VARAŠKI list

November 2016, št. 8, let. 1, izdaja Občina Turnišče

POGLED NAZAJ

V nedeljo, 2. oktobra 2016 je na Planikinem parkirišču potekalo tradicionalno **Ferencovo senje**. Prvi pisni viri o Ferencovem senju segajo v leto 1896 in po nekaj desetletjih zatišja v drugi polovici 20. stoletja je bil ta velik dogodek za Turnišče ponovno oživiljen leta 1996 in vse od takrat je ta sejem stalnica dogajanja v mesecu oktobru v občini Turnišče. Poleg izdelkov ročnih del in ostale ponudbe, so se predstavila tudi občinska društva: Vinogradniško-sadarsko društvo s svojimi vini, Društvo kmetič s pecivom in peko langašev, KD Štefan Raj Turnišče in KD Rdeči zvonček Nedelica pa s svojimi ročnimi deli. Dogajanje so popestrili tudi člani KK Varaški šujstri, ki so se na prizorišče pripeljali s starimi kolesi, prispevali pa so tudi skeč. Za dobro vzdušje so poskrbeli številni ansambli iz domače občine: Duo Matej band, Duo Matej in Danilo, skupina Bodočnost, Gitano band. Za hrano in pijačo pa so skrbeli člani NK Turnišče. Vsem najlepša hvala.

Ob 18. uri se je dogajanje preselilo še pred občinsko zgradbo, kjer je potekala **trgatev potomke stare trte z Lenta**. Trgatev so opravili člani Vinogradniško sadarskega društva Turnišče in županja, mag. Vesna Jerala Zver. Nabrali so 78 grozdov.

Ker Ferencovo senje predstavlja zametke podjetništva v Turnišču, je potekalo tudi predavanje z delavnico mag. Nastje Mulej, z naslovom »Postani sprememba, ki jo želiš videti v občini – Pozitivna psihologija in podjetništvo«. Prisotni so se naučili pozitivnega, kreativnega razmišljanja in razvijanja idej na praktičnih primerih.

DU Turnišče je bilo dva dni prisotno na Festivalu za tretje življenjsko obdobje 2016 v Ljubljani v Cankarjevem domu. Prvi dan je FS DU nastopala na Etno večeru, drugi dan pa so skupaj z dramsko sekcijo nastopili na medgeneracijskem odru.

V soboto 15. 10. 2016 je v občini Turnišče potekala humanitarna akcija Drobtinica. Prostovoljci so na petih lokacijah razdelili 210 kilogramov kruha, ki ga je sponzorsko prispeval Mercator d.d. Zbrane prostovoljne prispevke bodo namenili za topel obrok otrok v Osnovni šoli Turnišče. Za ta namen so zbrali kar 1.382,01 €. Vsem donatorjem najlepša hvala.

Letos mineva 75. let od smrti narodnega heroja Štefana Kovača-Marka, zato se je takšna okrogla obletnica tudi primerno obeležila. Najprej je komemoracijo pripravila OŠ Turnišče, kjer so se pred kipom z bogatim kulturnim programom poklonili spomenu na Štefana Kovača. V nadaljevanju dneva je potekala še položitev vencev na nedeliškem pokopališču ter spominska slovesnost na Kovačevi domačiji, kjer so se med drugim predstavila tudi društva, ki nosijo ime Štefan Kovač-Marko. Slavnostni govor je imela red. prof. dr. Cvetka Hedžet Toth.

DOGODKI V MESECU NOVEMBRU

OSREDNJA PROSLAVA OB OBČINSKEM PRAZNIKU
bo v petek, 18. novembra 2016, ob 18. uri, v telovadnici OŠ Turnišče.
Lepo vabljeni!

- » 6. 11. 2016 ob 14:00 – nogometno igrišče Turnišče; **Prvenstvena tekma Turnišče:Odranci**; organizator: NK Turnišče.
- » 11. 11. 2016 ob 17:00 – pred občinsko zgradbo; **Martinovanje**; organizator: VSD Turnišče v sodelovanju z Društvom kmetič.
- » 11. 11. 2016 ob 18:00 – strelišče Agrocorn; **Občan strelja**; organizator: SD Štefan Kovač Turnišče.
- » 12. 11. 2016 ob 18:00 – Vaško-gasilski dom Nedelica; **Martinovanje**; organizator: KD Rdeči zvonček Nedelica.
- » 17. 11. 2016 od 17:30 do 20:00 – v telovadnici Osnovne šole Turnišče; **Dogarov memorial**; organizator: ODNT Lendava in Občina Turnišče.
- » 19. 11. 2016 ob 18:00 – Vaško-gasilski dom Gomilica; **Mešani turnir v kartanju šnopsa**; organizator: MŠKD Sunčenca.
- » 19. 11. 2016 ob 18:30 – Jeričev dom; Predstava z naslovom »Tragedija, da je že komedija« v izvedbi Ljubiteljsko-gledališke skupine strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja.
- » 20. 11. 2016 ob 15:00 – Vaško-gasilski dom Nedelica; **Srečanje pevcev ljudskih pesmi**; organizator: KD Rdeči zvonček Nedelica.
- » 26. 11. 2016 od 13:00 do 20:00 – Vaško-gasilski dom Nedelica; **Adventna razstava ročnih del**; organizator: KD Rdeči zvonček Nedelica.
- » 27. 11. 2016 od 8:00 do 18:00 – Vaško-gasilski dom Nedelica; **Adventna razstava ročnih del**; organizator: KD Rdeči zvonček Nedelica.
- » Vsak torek in četrtek na OŠ Turnišče poteka vadba za otroke od 4. do 7. leta starosti, več informacij na www.izziv-pomurje.tk

OBVESTILA

Društvo za zaščito živali obvešča, da tudi letos poteka akcija sterilizacij in kastracij psov in mačk, in sicer med 1. oktobrom in 30. novembrom 2016. Akcijo so podprle tudi veterinarske postaje v Pomurju, ki nudijo 20 % popust na ceno storitve. Več informacij dobite preko maila dzzpom@gmail.com ali preko telefona: 070 879 212 (Trezika).

Kupone za popust dobite na Občini pri ge. Jasmini Denša ali ge. Anici Gombar.

OSEBNO DOPOLNILNO DELO

Ločimo dve skupini osebnega dopolnilnega dela (ODD). V skupino A se štejejo dela, ki jih posameznik opravlja sam (npr. občasna pomoč pri čiščenju, pri kmetijskih delih, občasno varstvo otrok, inštrukcije, lektoriranje, prevajanje, pomoč starejšim ipd.), v skupini B se za dopolnilno delo šteje, kadar posameznik sam izdeluje izdelke domače in umetnostne obrti v skladu z zakonom, ki ureja obrtno dejavnost, in ki niso namenjeni zaužitju, druge izdelke, ki se izdelujejo pretežno ročno ipd. Ta dela se ne smejo opravljati za pravno osebo, tuj pravni subjekt ali samozaposleno osebo.

Osebnostno dopolnilno delo lahko opravlja posameznik, ki je brezposeln, zaposlen ali upokojenec, ki je priglasi pri AJPEŠ, kot oseba, ki opravlja ODD in ima za obdobje, v katerem opravlja tako delo, plačano vrednotnico iz tega naslova.

Posameznik mora biti pred začetkom opravljanja ODD vpisan v seznam pri AJPEŠ. Priglasitev lahko z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila opravi sam preko spletnega portala AJPEŠ (aplikacija eSODD) ali pa se osebno oglasi na upravni enoti.

Pogoj za legalno opravljanje del je vnaprej pridobljena vrednotnica, ki se kupi na upravni enoti. Vrednotnica velja za koledarski mesec za posameznega izvajalca ODD. Trenutna cena vrednotnice znaša 9,06 EUR. Lahko se kupi za tekoči ali prihodnji mesec. Pri delih, ki spadajo v skupino A, mora vrednotnico kupiti naročnik del za posameznika, ki bo delo opravljal. Pri delih, ki spadajo v skupino B, pa mora vrednotnico kupiti posameznik, ki ima priglasi ODD. Vrednotnico pridobite z vložitvijo zahtevka za pridobitev vrednotnice prek spletnega portala e-uprava ali osebno na upravni enoti. Dodatne informacije dobite preko maila: gp.mddsz@gov.si.

KVALITETA NAŠE PITNE VODE.

Voda na vodnem viru Turnišče je med najkvalitetnejšimi načrpanimi vodami v Sloveniji in je z minimalnim kloriranjem poslana v uporabo po javnem, sedaj novem, omrežju. Zakaj potem vsak občan oz. uporabnik take vode ne dobi na svojo pipo, ampak:

PRITEČE RJAVA VODA?

Mangan in železo se nahajata v vodi kot posledica sestave tal v topni obliki in sta tako naravno prisotna v vodi. Ob prisotnosti kisika preideta v netopno obliko in se izločata v obliki usedlin, ki se nabirajo na stenah več ali manj vseh vodovodnih cevi. Po večjih posegih na omrežju za oskrbo s pitno vodo in ob odpiranju zasunov in pip se usedline zaradi nihanja tlaka dvignejo od podlage, premešajo in potujejo po ceveh, kar vodo značilno rjava obarva. Ukrep za odpravo pomanjkljivosti je izpiranje omrežja na iztočnih mestih – blatnikih oz. izpiranje hišnega omrežja. Dražji, a učinkovitejši ukrep je obnova omrežja. Na javnem omrežju je bil z izgradnjo sistema A slednji ukrep izveden in s tem izpostavil hišne sisteme.

- VODA PUSTI RDEČKASTO-RJAVE SLEDI?

Na umivalnikih, kadeh in drugih mestih kjer voda stalno izteka, nastanejo zaradi prisotnosti raztopljenega mangana in železa v pitni vodi rdečkasto-rjave sledi oz. z drugimi besedami, preostanek teh dveh raztopljenih kovin, ki ni prešel v netopno obliko v omrežju, oksidira in se v obliki rdečkasto-rjavih sledi pojavi na umivalnikih, kadeh itd. Preprosti ukrep je, da se pipa oz. ventil, ki pušča obnovi ali zamenja. Tak ukrep ima dva učinka - ni več madežev in prihrani se nekontrolirano iztečena pitna voda.

Mangan in železo nista niti v topni niti netopni obliki za zdravje škodljiva, vendar pa sta v večjih koncentracijah že zaradi vizualnega učinka, nezaželena.

SE POJAVIJO USEDLINE PESKA IN VODNEGA KAMNA?

Raztopljene snovi, ki so v vodi se zaradi sprememb tlakov in drugih vplivov izločijo kot vodni kamen in se vežejo na stene cevovodov. Količina je odvisna od vode in materiala, iz katerega je izdelana vodovodna cev. Pri nihanjih tlaka v ceveh, ki je normalna posledica odpiranja in zapiranja porabnikov vode, se te obloge lahko odluščijo in nato potujejo po ceveh z vodo proti uporabnikom. Za odstranjevanje teh snovi iz vodovodnega omrežja, so na najnižjih mestih omrežja izdelani izpusti – t.i. blatniki. Zadnji tak element v javnem delu omrežja je vgrajen pred vodomerom v vodomernem jašku na zemljišču uporabnika. Kako je v hišnem omrežju, je odvisno od lastnika oz. strokovnosti vodovodnega inštalaterja, ki je gradil hišno omrežje.